

ივერია

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

გაზეთის დასაბარებლად:
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვა
გამარტ. საზოგადოების კანცელარიის.
ფასი განცხადების:
ჩვეულებრივი სტრატეგია პირველ კვარტალზე—
16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

გაზეთი ღირს:

თვე	ნახ. კ.	თვე	ნახ. კ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
0	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაბრით.

ღმრთადად უფლები მოგვითაგონებთ, 16 სექტემბერი.

„ივერია“

გამოდის 1894 წელს
თბილისში, რედაქციაში.

გაზეთის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფილისი,
„ივერია“ რედაქციაში
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

გაზეთის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:
საქართველოს შიდა საქარეული განკარგვის საზოგადოების განკარგვის განყოფილებაში,
სასახლის ქუჩა, ბანის ქარვასლა,
საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

18 სექტემბერს, კვირას, დილის 10 საათზე, ტფილისის საადგილო-მემლო ბანის სადგომში, მოხდება ქართულ დრამატულ საზოგადოების **წლიური კრება**

განსახილველი საგნები:

- 1, წარსულ წლის ანგარიში; 2, ხარჯთაღრიცხვა-მოხაზვის წლის; 3, არჩევი მმართველობის ზოგიერთი წევრებისა და იმათ კანდიდატების; 4, არჩევი სარევიზო კომისიის წევრებისა და იმათ კანდიდატების; 5, მოხსენება მოხაზვის სეზონის შესახებ.

(3 — 2 — 3)

ჭირნახეული. მემამულენი ჭვირობდნენ, რომ მთავრობა უტყვევლი თავის ხარჯთა გასაგებებად ელვეტარებს და ჭირნახულის შემინახველთაგან აიღებდა საკომისიოდ დანიშნულ სარგებებს.

მაგრამ ახლა, როგორცა სჩანს მთავრობას განზრახვა აქვს მოიწოდოს მემამულენი და მეურნენი, რათა ისინი დაეხმარონ ნივთიერებად სხენულს საქმეს. გზათა სამინისტროს რომ ეს აზრი აქვს, სახეში იქიდან მტკიცებდა, რომ ამ ცოტას ნაში დაიბეჭდა პეტერბურგში ერთი ბროშურა, რომელშიც გატარებულია სწორედ ის აზრი, „რომ მემამულენი ნივთიერებად უნდა დაეხმარონ მთავრობას ელვეტარების სასარგებლოდ. რინას გზის მთავრობა დაეხმაროს მემამულენს და ამას კარდა, ფინანსთა სამინისტრო თავის მხრით, უნდა დაეხმაროს მემამულენს ასევე მემამულეთა ფულს სეზონის შემოსავლას განზრახვის სასარგებლოდ მოსარგებლად.“

ტფილისი, 14 სექტემბერი

დიდი ხანი არ არის მის აქეთ-რაც გზათა სამინისტრომ განმაჯანა, რომ რუსეთის რკინის გზებზე სამხრეთი ელვეტარირი უნდა გაეკეთოს მთავრობამ, სადაც ჭირნახულის პატრონი შეეძლებათ კარგის მანადის დადგომამდე თავის მოსავლის შენახვით.

უფედგან, სადაც-კი შეიტყეს ეს გადაწყვეტილება განზრახვა სამინისტროსი, დირექციად დააფასეს და მემამულენი დაიბეჭდნენ შეიქმნენ, რომ შეეძლებოდა მანაც ადარნახულის პატრონი შეეძლებოდა იცის, რამდენის ჯაბით მოწყვეტილი

როგორცა სჩანს, ეს აზრი ადარ ეთანხმება წინანდელ აზრს, გზათა სამინისტროსას და ახლად გამოდის, რომ მთავრობა-კი არ ამბენებს ელვეტარირებს, არამედ ჭირნახულის პატრონი უნდა ახლად იგი თავის ხარჯთა და ფი-

ფელეტონი

ბ ა წ ა მ ა ბ ი

მუშა, ღმრთმა გამაქაროს, შინამ-ღვარდა შეგაქაროს, გაგიმაროს, გაგამაროს, მად ჭკვისა მოგანაქაროს, მადღან შენგან დათქაღმან აკამაღლოს, გაგამაროს, აქ გაქმდნენ, გადაღებდნენ, იქ იქსი მად გაიფაროს.

დ. მაჩანელი

ილირი ბედინაძე

(ესეზი)
(დასასრული*)
აგერ, ზემოდან ვილა მდირღულად მორთული, ოქროს ძეგლით

*) იხ. „ივერია“, № 194.

ლიპე გადმოგდებულთ, თვის ბოლო-კივით გაწითლებული მოგორავს თავ დღობრთულ. პატარა მთხიკა—მეფანტურე წინ გადებლობა და მოწყობით შესდის.

— ბარინ, შენი ჭირიმე მოწყალეობა მიოდეთ, გაიკითხეთ უსინათლოები და მთლ გუნდზე მიუშვირა ხელი.

— ბარინმა? ხმა არ გასკა. ბავშვი კვლავ ეხეწებოდა, ებუდებოდა.

— ვი ხართ! მომშორდით და თავიდან. რა თხას აღმერთივით იღობოჯებო? შედრილა „ბარინმა“ და პატარა ბიჭს თვლები გადმოუბრიალა.

საკლავი მთხიკარი მოშორდა უღობივად „ბარინს“ და ახლა სხვას მიმართა. ყველა თავს არიდებდა. ან-კი ვის ეცლა იმთავით, თვითონ ხომ მძღრები იყვნენ?

— გაწყლობდეთ მამა დეივით, გავიკითხეთ, ბატონო, ქალ-ბატონო,

ნანსთა სამინისტრო. მხოლოდ ფულს მისცემს სესხად მცირე სარგებლით.

ამ მოსახენებელ ბროშურას რომ კერძო ხასიათი არა აქვს, ეს იქედანაც იგულისხმება, რომ ამიერკავკასიის რკინის გზის მმართველობას თავის მფარველობის ქვეშ მიუდია ეს ბროშურა და წინადადება მიუცია კავკასიის სამეურნელო საზოგადოებისათვის მოახდინოს კრება, მოიწვიოს მემამულენი და მეურნენი და იქთანის სეკ ბროშურაში ადრულად აზრის შეასახებ.

შემდეგ იმისა, რაც გამოირგვეს კავკასიის სამეურნელო საზოგადოების აზრი, მმართველობა ამიერკავკასიის რკინის გზის შეუდგება იმის სჯას, თუ როგორ უნდა მოიქცეს თითონის ელვეტარირების ამბენების შესახებ.

ჩვენ არ ვიცით, რა აზრს გამოსთქვამს კავკასიის სამეურნელო საზოგადოება, ან როგორს განაჩენს დადგენს თვით ამიერკავკასიის რკინის გზის მმართველობას; მაგრამ სანატრელია რომ ორივემ, როგორც სამეურნელო საზოგადოებამ, აგრეთვე რკინის გზის უწყებამ, სახეში მიიღონ ჩვენთა მემამულეთა დაგვიანებული მდგომარეობა და არ განიზრახონ ამოფადებას ისეთი ტვირთი აკვიდონ, რომლის ზიდვა იმას სრულიად არ ძალუძს.

ჩვენის აზრით, კოეფი ამ გვარი ახალი დაწყებულება, როგორც არის ელვეტარირი და სხ. ასევე უფრო მაღლე გაეკეთება და სერიან ნაყოფსა მოიტანს მაშინ, როდესაც წინდაწინ ხარჯის გადებისაგან მეურნე განთავისუფლებული იქნება.

მრავალის მიზნის წყალობით ჩვენი მემამულენი ისეც დაურულენ არიან ვადივით, რომლის გამო ხშირად მთელი მამული ეკარგებათ. ამიტომ საეჭვოდ მიგვაჩნ-

ერთი კაბეი ვაჭრუქეთ. გისმოდ აქეთ-იქთან.

— Что за безобразия. Почему позволяють беспокоить гуляющих? ჩირუსულა ვილა? ყმაყმელმა კაცმა და მედიდურად მიმოალო თვლი, თითქოს სასახლოდ იწვევს გისმით.

ილი ამ დროს ამ კაცის გვერდით მიდოდა. იგი კვლავ გატაცნა ფიქრებს. გულ-გრილად და ზილით წარმოქმული სიტყვები ლახვარით მოხლებულ გულში, აინთო, ევლარ მოთინდა და მკეხებდ უმასუხა უცნობ ვებატონს.

— მაშ რა ჰქნას, ჰამა არ უნდათ? გამოწყობოლმა ვაჭარბაზი ზილით შესებდა ვაჭრებულს ილის და პასუხის ნაცვლად გდინახარა.

ილის ბიზის მოერია, მაგრამ ისეც თავის გულში დაიტრიალა თვის ბოღმა. ახლა-კი ფეხი აუჭარა. ვეღარ

რომ გზათა სამინისტროს განზრახვა განზრახვილებას მოეწვიოს, თუ ელვეტარირების ხარჯი ჩვენთა მემამულეთა და მეურნეთა იმედზედ დაამყარა.

დეკემა

12 სექტემბერი

სოფია. საერო კრება არჩევანები დაიწყო. ხალხი ბევრი მოგროვდა. უმეტესი ნაწილი სოფელელები არიან. იმისდა მიუხედავად, რომ პოლიცია არ დაესწრო, არჩევანებმა წინააღი ჩაიარა. კარაგელოვი არსად არ ამოიჩინეს. ხმა დღის, რომ ცი-ნკოვი ამოაჩრევიათა. გამარჯვებულეები ნახევრამდე კონსერვატორთა დასს ეკუთვნის.

ლონდონი. იაპონიის განზრახვა აქვს, ჩინეთთან მორიგების პირობანი მუდღის ანუ პერიოდულად მიუწეროს. ჩინეთს-კი თავის იმედი აქვს და პეკინობს, რომ კოეფი იაპონელებს მოსკოვობას გაუწევსო. მუდღის დაცულია ამ ემად ბოვენიანის საკუთრება მილიარდ და 200,000 დოლლარი. ქალაქი ძალიან გამაგრებულია. ლუი-ხუნჩანგი, ბრიტანიის და რუსეთის წარმომადგენელთა წინადადებით, დათანხმდა ბროშურა შეამრის დროებით, ჩათა მოსახი-გებულ მოლაპარაკებისათვის მიეცათ ხელი, მაგრამ იაპონიამ ამ წინადადებაზედ უარი განაცხადა...

ახალი ამბავი

* კვირას, 11 სექტემბერს, პირველად წარმოიქვა ტფილისის სასულიერო სემინარიის ეკლესიაში ქადაგება ქართულ ენაზედ. როგორც ნამდვილად შეიტყობ ამ წილადან

გაულო ადამის შვილია წვალბას და ადამიანთაგან გულ-გრილობას! მიქქარებოდა ბედენამე და თან ფიქრობდა: „დახე, ამ გულქვა ადამიანს, თუ თავისი ძმა ებრალეობოლო! როდის, ნეტა როდის მოეცნა ბოლო ამ უტულმართობას, როდის იქნება იყვლა მამლარი და ემაყოფილი იყვს თავის ბედისაო! იმერგობა ბრძოლა-მორვეული ილიო. ამ ყვანდ ისეთ სიბრაღულს, ისეთს ძალას გრძობდა, რომ მხად იყო თავისი თავი და ამაგროვითაგან მსხვერპლიდ შეეწერა. მხად იყო კოქუს ვეხად გარდაქცეოდა, უხელოს ხელოდ, ბრმას თვლებად; სურდა, რომ ყველა იქ მყოფი გზახ გმირად გადაქცეულიყო, და გამამლარ-მორთულ-მოკახის ხელელებისათვის შური ეგო. მაგრამ... ყველა ეს ოცნება იყო გულთთვლები და იტრიალდა. იგი მისელებელი კაბუტისა.“

მე VI კლასის მოსწავლენი რიგ-რიგით წარმოსთქვიანენ ხოლომე ქადაგებას ქართულად ღრო-გაშვებით და ამავე ეკლესიაში შემოღებული იქმნება ქართულ ენაზედ წირვა-ლოცვა ხუთშაბათობით.

* გუშინ, 13 სექტემბერს, დილითვე წამოვიდა შხაუნა წვიმა და რამდენსამე საათს განუწყვეტლად სწვიდა. ქალაქში რამდენგანმე ძველი შენობები ძალიან დაახინა. ავკლის ქუჩაზედ და მთაწმინდაში ისეთი ნიაღვრია მოვარდა, რომ სწორედ მდინარე გეგონებოდათ. ფეხით სარული ყვოვლი შეუძლებელია იყო და ხალხი ეტლებით გადოდა-გამოდიოდნენ, ერთი ცხენის ურემი მოიკაცა კიდეც ნიაღვრამ ავკლის ქუჩაზედ და ძლიერ გადააჩინეს წვეული ცხენი.

* კაცისიციან მთავარმართველი გენერალ-ადიუტანტი ს. ა. შერგენტივი გუშინ 13 სექტემბერს ბორჯომიდან ტფილისს დაბრუნდა.

* ბუხარას ემირი მირ-სეიდ-მირ-აბდულ-ახად-ხანი ტფილისიდან ბუხარას წავა 17 სექტემბერს დილით.

* ტფილისის ობერის პირველი წარმოდგენა, როგორც ჩვენ შევიტყუთ, 18 სექტემბერს იქნება გამართული.

* რუსეთის სატელეგრაფო აგენტად ტფილისში, როგორც პეტერბურგიდან დეპუტით იუწყებან, დაუნიშნათ ი. გ. ხაჩატუროვი.

* 11 სექტემბერს პეტერბურგიდან დეპუტით იუწყებან ვახ. ანოვ. ობოზ. აეს, რომ მეკლენბურგ-სტერლიცის დელეგა და სხვათა წარმომადგენელთა თანხმდებულებით, მიწა-მოძელობის მინისტრის ახანაგმა ნარიშკინმა ნაშუადღევს სასს სათაზედ გამოაცხადა, რომ საერთაშორისო ხილულებს გამოაფენა დაიწყო.

ილიკამ ვეღარ გაულო სულის ქენჯნას და იქვე მახლოვდეს დღე-ღე გადავიდა. ამ დროს მთავარ მედიკურად ამოცურდა ცის სივრცეში და მიუღ არე-მარეს ვერცხლის ფერი მოეცნა. გულ-აღმა მწოლარე ილიომ სასოვით შეკვიტა თვლები ღამის გულმავს და ღრმად დააქცერა. მთავარ ნახად მოცურავდა ცის კამარზედ და თან-და-თან სანეტკედებოდა. მთელი ბუნება საიდუმლოდ უღიმოდ ბაღრ მეფარეს და ნეტარებით სული გაეკიდა. მისწყდა ხანის კრიამულიც. აქ-იქ თულ-თულ-ისმოდა მწერების ჭრეჭრე, ან ცელო-კი ნიავის სისინი და ისეც დაძინებულის ბუნების ფეხინგას ემსახურებოდა. სულ-განახლებული შესტყვეობდა მთავარს ილიკო და ფიქრებით-კი შორს, შორს წასულიყო. იგი ჰფიქრობდა თვის წაქცეულზედ, აწმუთზედ და მათი სივრცეგათ შემინებელი მო-

რობა და, რადგან აშკარაა საჩვენებლად ასეთ ხორბლის საცდების სასოფლო მეურნეობისათვის, სასურველია, რომ ქაზნებრივად ამ საქმის განხორციელებას ხელი შეუწყონ მამულის მფლობელებმა, სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებათა და ერთობათა. ეს დახმარება რომ აღმოუჩინონ, მაშინ რკინის გზა მხოლოდ მიწას დაუთმობს საელევიტორად მუქნება, სადაც-კი ეს შესაძლებელი იქმნება, და ფინანსთა სამინისტროს უწყველია ამ ელევტორების გასაკეთებლად ითვის საზოგადოებრივ ფულს ასესხებს. წიგნაკის ავტორის სიტყვით, განსაკუთრებით ის არის სასურველი, რომ მამულის პატრონებმა მონაწილეობა მიიღონ რკინის გზის პაწია სადგურებზე საწყობ მალაზიების აგების საქმეში, მით უმეტეს, რომ ასეთ სადგურებში მალაზიებს სულ ორსა და სამს მამულში მოსული ხორბალი იგზავნება.

ამ წიგნაკში გამოთქმული აზრი ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მმართველობას უტყობებია კავკასიის სამიწვარტორა სასოფლო მეურნეობის საზოგადოების საქმისათვის მის და განსახილველად ამ შემდეგ, როდესაც ამ საბჭოს აზრსაც მიიხმენს, თითონ შეუდგება ამ საგნის ყოველ მხრივ აწონ-დაწონვის. ამ აზრისავე შესახებ იხილეთ დღევანდელი მეთაური წერილი.

ძირითული მნა და სილოვანი

ივერიის № 139-ში შევნიშნე, რომ სიტყვის მისცა მიცად წერა კონონიერი არ არისო, რომ ქართულ-სახელმწიფოში და ბევრგან იმერეთშიაც მისცა იხმარებო, რომ ძველი მწერლობა ამ გვარ შემთხვევაში ასოს მ მულად მხმარობდა, თითო წიგნი წარჩინებულნი მწერალი იყვნენ ამ სს აგრეთვე არ სდენინდენია. იქვე აღვნიშნეთ, რომ ერის მხრივ ახალგაზდა მწერალთა შორის განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევენ ენა ი. მ—ნისა, სახოკისი, ძმთა რაზიკ-შვილითა, თავისუფ. სვანისა, ნინო-შვილისა, კარბაშვილისა, ვოლსკისა, ლომაურისა, არაგვისპირლისა, ქარაისი და სს.').

ყველა ამის გამო ბ-ნი სილოვანი აღწერდა ჩვენს წინააღმდეგ (იხ. კვლევა № 29, ივერიის ლინგვისტია) და გინება-ლანძღვით ავიკოლო: უკეთი ხარო, უმეცარო, ბაღანო, ანაბანი ახლა გავითავებთაო და სს. (სილოვანის გინების ნიმუშები ჩველთათვ ივერიის № 147-ში). იმავე წერილში ბ-ნი სილოვანი ბრძანა, რომ უფრო კანონიერია მისცა იწერებოდეს, ვიდრე მისცაო და ამა-სთანვე აღნიშნა რაოდენიმე ვიოომ-და ჩვენ მიერ უკანონოდ ხმარებული, სიტყვა.

ზასუში (ივერია № 147) შევეცადეთ დავემტკიცებინა ჩვენ მიერ ნახნარ ფორმების სიმართლე, აგრეთვე გამოვარკვიეთ მიზეზი სილოვანი

1) ეს სახელებიც სხვათა შორის ჩამოვთვალეთ, რადგან ქართულ ერის ყოველი მცოდნე რომ აღვნიშნა, ჩვენი შენიშვნა გაკეთდებოდა. და ან რა საჭირო იყო ყველას დასახელება. აღნიშნულ პირთა ნაწილების ნაშთი მოქცა ჩვენი ყურადღება და გინც ეს შევნიშნეთ. თუ ეს სიტყვით, ვით-ხნა, რაში და როგ არ.

ნის დაწყობისა და ასე დავაბოლო-ვეთ ჩვენი წერილი: ბ-ნი სილოვანი უეცრად გვეძიებს, ბაღანს, ანაბანის უკოდინარს და ისეთი საგნებს ეხება, რომელიც მას ჯერ თითონაც რიგისად გამოჩვენდა ანა აჭას. იქვე ნათქვამია მქონდა: „ერთობა სამწერლო ერისა აერთებს თვით ერსაც. ჩვენი გვარ-ტომი ჯერ იმდენად მქონდა შეყავრებული არ არის, რომ სამწერლო ერის არც დარგვამ თვით ამ გვარ-ტომის შემოკლება-შეკავშირება შეუძლებელი საქმესაც არ ავსოს. ეს იყო ჩვენი აზრი და მიზანი და სხვა არა-რა“.

ჩვენი პასუხი უფრო საწყენად და-ჩვენია ბ. სილოვანს. ამის გვიმტკიცებს „კვლევის“ № 35 ი, რომელში-ც დაბეჭდილია ჩვენი მოკამათის ვებებრუნება სტატიის (კოტა ნაკლებ რვა სვეტის) ეს დიდი წერილი, შინაარსის მხრივ გაყოფება სამ დარგად, რომელთაგან პირველი სავსე-ბულ-საფანდლავა, მეორე—საყამათა და მესამე—საჭრბასისა. პირველი დარგი ასეა: „აა, შენ მეტი თუ არა, ნაც-ლები აღარა“.

- ნათქვამი პირველ დარგად:
- დაეკუთვნოს ლათინური
  - უცხოვალბაღის ვითა ყოფი
  - სასიცილოვ არის და სატირალივ, როცა, ვინც უნდა ათას, თითი აჯაზ-გოს და მატისთან განს-კა ურცხვით ახსნაღეს: „აა, შენ აჯაზალოვ!“
  - ქალაქებსა ჩაღა-ბუღას
  - ბ. გიორგიძე! როგორ გმადრებ-ბათ თქვენთანთან გამოსხილ ლინგვისტის ამისთანა“) სადრეე და ისიც ისეთი თანხვლობათ და ფოიოზობით!
  - სულ-მოკლე ყოფილხარ
  - თქვენსავით ხაუშურათ რომ მო-კაბეძ
  - თქვენსა უვიგობის შედრამე
  - იქვენისთანა (და არა თქვენითა-ნა) უფრო გრძობასა!

- ეკატორელი ეს სრულადღაც არა გტო-დნათა.
- მამა გიგინდვით და სს. და სს. მეთორმეტე მუხლით-და დაკლუ-ბათ ბ. სილოვანი! დედა რატომ არ აპოშიგდეთ საფლავიდამ.
- ყველა ამის შემდეგ როგორ-და ვსთქვით, რომ ბ. სილოვანი ვსუთ-ების იმ იმერთა რეცხეს, რომელთა შესახებ ძველი თქმულობა გვაუწყ-ებს: „ზრდილი ირანი იმერნი, მტე-რა მიმცემი რისებისა“.

საყამათა ღარვა

- ბ. სილოვანი ამტკიცებს, რომ მზნიდგან აღიარება მიმდობა იქნე-ბა აღსარებულა და არა აღდაჭრულა. აღიარებულ-ი ახალ-ავლბარულიაო.

ქართულ დღესკონფერში განმარ-ტებულია ორი სახელ-ზნა: ჯგაგა-რება და აღსარება. თუ არსებობს რა-ივე განსხვავება (აზრის მხრივ) ამ ორ ზნნათა შორის, (დაც ვისა აქვს ემეტი, რომ არსებობს) მეგონია, იმდროსაც სხვა და სხვა უნდა მქო-ნდესთ. განა რომელი ქართველი არ იტყვის, ეგორგა ბრძინვალე საქართველოს მეფედ იქნა აღიარე-ბულია; ანუ შევირი დავი დარბაბის შემდეგ თამარს გიორგი რუსი შერ-თეს ქმრად და იგი აღიარებულ იქმ-

2) გვიკვირს, ბ-ნი სილოვანი ამისთანა მ-გვიტ ამითანა-ს რატომ არა სწერს! აქვს სიტყვი ბარგი უნდა იყოს, რადგან ხალ-ხში ხშირად გვეხმის ამითანა.

შენიშ. ასათ-ამწუბობას

ნა სრულიდასაქართველოს მეფედაო. განა ოდესმე თქმულა და გავიწილა თამარი (ან სხვა ვინმე) მეფედ აღს-რებულ იქნაო!

ბ) წერე, ტეხვა, კრეხვა და სს. უნდა იწერებოდეს ასრე: წერა, ტეხა, კრეხა და სს. რა მოხელეა ეს სახაველი ფორმაო. მოსმენსაც კი შესაზნობელია, როცა ბრაზში გვეხმის ესწავა, გავიკვირო. ლიტე-რატურაში როგორ შემოგაქვთ ეს ფორმაო.

წარმოიდგინეთ, ბ. სილოვანი, რომ ძველი მწერლობაცა და ახალიც მხმარობს ამ ე-ს. მაგ. მოიცეით იგი (ფს. 47,13): დამდევი (მო-თქმით ტირილი მევის ირაკლის სოლ.; მსაჯულის-მიერ); ჩაურთუი (ლექსიკ. სა ა ორბელიანის, გვ. IV); შემიტყვე (აქოლო“, № 15, ჩემი თავ-განდასვლია აკაკისა), უზღვეთ (იქვე, მისივე); მივდევი (დავითიანი გურამიშვილისა). თუ ეს ავტორიტე-ტები არა ექნა, იგივე სილოვანიც ვიმოწმით, რომ ზემოთ მოტანილ სიტყვებში უკანონო ანუ, უკეთ ვსთქვათ, ქართულის ერის შეუფერე-ბელი არ არის. სილოვანი სწერს: „ხელი დაადევიო და თქეთ“. (კვა-ლი, № 35 გვ. 16).

შეწვევა: დავდევი, დავდევი, დავა-დევი, დავდევი, დავდევი, დავდევი (ჩაურთუი, ჩაურთუი, ჩაურთუი:ო) ასრე მეორე სილოვანი, ხოლო პირველი სილოვანი-კი გვიჯავრებია, რათ შემოგაქვთ. ლიტერატურაში ეს სახაველი და ბრბოს შესაფერი ფორ-მაო. დიდება შენდა, დემითო! აი ამისთანა კაცის შესახებ თქმულა:

ვაა, შენ ჩემო მანსეო, ხან ასეო, ხან ისეო.

(შემდეგი იქნება)

წმილი რაფაჰების მიმართ

უთონსაღვლაღ გთხოვო ნებს დამ-თითი თქვენსა გაჩუბას საშუალებათ გ-მოგაცხვლო, რომ სოფელ ქუაღვეში გა-მართულ თატრადგან, როგორც უო-მოსსწებულ თატენ გაჩუბო № 182. ში შემოკლდა შემდეგ ფულა: ბილეგოა გა-თუდა 69 მ. და 50 გ. გარდა ამ ფუ-ღასა შემოწიწულია იქნა შემდეგი პირე-ბისკან: თაე. მისხვალ ამირკვობას 8 მ. თაე. ღვათ ბარგათონ-ღვათაშეღაშ 2 მ. თაე. ბაგრატ ბაგრატიონ-ღვათაშე-ღაშ 1 მს. თაე. იქნა ამირკვობას 1 მ. შიღვალ შემდეგ 81 მს. 50 გ. ს-რეგა 21 მ. 50 გ. ნაღა ფული ღარ-განა 60 მს., რომელსაც უთონსაღვლად ვთხოვ თატენ რეღვატას გუგუზანთ ქ-მოსკოეში ქართულ ღარბს სტუდენტ-ბის სასარტყლად. (Въ грузинскую кассу при Московскомъ универ-ситетѣ). ამასთანვე გუგუზანთაშეღა-ღაშას ეუნდა თაე. დღუშ იღაღვაქანდღაშ-ს და თაე. ვასალ ბაგრატიონ-ღვათაშე-შეღას, რომელსაც დიდი შემოქება ღ-მოგაჩინეს.

თაე. სანდრო ბაგრატიონ-ღვათიშვილი

ღ ე ზ ე ა

13 სექტემბერი

პატი-ბუზრბი. რკინის გზების წარ-მოადგენელთა კრებამ დაადგინა, რომ იმ ერთს მოგზაურს, რომელსაც თე-ლი იკუპე უჭირავს, ბილეთს გარდა, ვერსულე მს-სამი კაპ. გადახდეს, ორს

მეზავრს ო-ო-ო-ი კაპეტი, სანს—თი-თო, მთელის ვაგონისათვის-კი—მის ნახევარ ადგილის ფსი. წინადადება შეტანილი, რომ ადგილები დანიშ-ნარს და ბილეთები ისე გაიყოსო.

შეტყუბრების ბირცა, 9 აგვისტო.

სახე	ფუნდ-რისა.	გაწილ-ბისა.	მოსმენ-სისა.
ხეთ-მანათიანი ოქრო ტამოქის კუბონები მანათიანი ვერცხლის ფული	1,148 1/4	1,148	149
5% პირველის შინა-განის სესხის მომე-ბი ბილეთი	—	—	242
—მეორისა	—	—	221 1/2
4 1/2% მესამე სესხისა	—	—	—
სახელმწიფო თავდა-ზნ-ნაურობის ბანკის მო-მეგ. ფურცელი	—	—	194 1/2
გირავნობის ფურცელი ტელიონის ბანკისა	—	—	—
6% —	—	—	101 1/2
5% —	—	—	100
ქუთაისის ბანკის 6% —	—	—	101 1/2
5% —	—	—	100
5% ობლიგაც. ტეფ-ლისის ქალაქის საკრე-დლო საზოგადოებისა	—	—	99

განსხვავებანი

მირიველი კერში სამკურნალო ექიმის ნავასარდინისა (კვეთაში, კარანცივის ძველის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დიდობით:

ბ. ა. ნავასარდინა, 11—12 საათ-ინით, ვისაც სჭირს სწელებანი: სახე-რურგია ვენერიული და სიცილისი.

გ. მ. ჩიჭოანი, 9—10 საათ. სწე-ლებანი: თვალისა და ნერვებისა—ტანში ტკივილებისა.

დ. გ. რუდკოვსკაი, 10—11 საათ. ანეულებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დელთა სქესისა.

ი. ჭ. პრატიკოსკაი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწელებანი: ყურ-სა, ყელის, ცხვირის და გულ-მკერდისა.

ექიმა ქალა ა. მ. ტურბოვსკაი 12 1/2—1 საათ. სწელებანი: დელ-თა სქესისა.

ს. შ. კარაბუკაიანი, 1—1 1/2 საათ. სწელებანი: შინაგანი და ბ-ვეშვებისა.

სადამბობით:

ს. გურგო, 6—7 საათ. სწეულე-ბანი: ვენერიული და შინაგანი.

ბ. ა. ნავასარდინა, 7—7 1/2 საა-თამდის.

ე. ა. ფრანკუსი, 7—7 1/2 საათ. სწელებანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორ-შაბათობით, ოთხ-შა-ბათობით და პარასკეობით.

რეკე-დარგების და რეცეფტის დაწერა ფსი სო შურე; ფსი კონსილუმის და ოპერაციებისათვის—მორგებთ. სამკურნა-ლის საწოლად ასე ავადმყოფთათვის.

დირექტორს სამკურნალო-სა დოქტო-რა შედგინისა ნავასარდინა.

(857—1467)

მამა მოძარის აღზილს

უფრო კანთონს ღვინის მოვარკრე-ბითან ქალაქში, ან ქალაქ გარეთ. 500 მან. წინადად შეკეტან.

მსურველს ღარესი დასტყავოს „ივერიის“ რედაქციამ.

(2—2)

ბ. ა. აბაშიძის ბაზოქემა გამოვიდა და ისეოდება

3 ანთომედი

ქართულის თეატრისა

წიგნი I

შინაარსი:

იკვიანი—ფოფილი 1 მოქმედ. 36 ელს ოთახში—ფო. 1 მოქმ. ახირებულა—ფო. 1 მოქმ.

ფასა 30 კაპ.

(10—მ—7)

სსოპრეპა

შეიღთა ყრმათა ევესელთა გამოცემა მ. შარასისა და მს. სტაშისისა ფსი ერთი მუერი

სიყვადება:

წერა-კითხვის გამავრცელებლისა, ქართ-ველთა ამანაგობისა, გოჭუროვის წიგნის მალაზიში და გამოცემულავ ტრამაში. ოსურგეთის. კ. თავართქილამეთსან. სამტრედიასი. შ. გელიშვილთან. ქუთაისში. წერეთლისა და ბეჩინე-იშვილის მალაზიში.

თელჯ. შ. ი. იმერილიშვილთან.

წერა-კითხვის საზოგადოებისა

წიგნის ბალახაში

ისიყიდება შემდეგი წიგნები:

სახე	მან.	კაპ.
ახალი ვარიანტი წმ. ნი-ნის ცხოვრებისა	40	
ბუნების კარი ყლით ი.		
გოგებაშვილისა	90	
გეომეტრია II მ. ყოფი-		
ვისალიანი..	50	
ნისალიანი..	1	50
თხზულ. რ. ერისთავისა I		
თხზულ. რ. ერისთავისა II		40
კოკორი, ანუ ანბანი და		
პირველი საკითხავი წე-ნი, სახლობაში სახმარე-ბული, ი. გოგებაშვილისა		10
კრილოვის არაკერი, თარგ-ავასია		30
იგივე მშენებრის ყლით		80
მოთხრობანი ვეა-ფშვე-ლისა		30
შესტორის ღრამები ს. ყი-ფინისა		20
პატარა მოამბე II აღ. მ-რიაანაშვილისა		10
რობინსონ კრუზო, თარგ-ან. თუმანიშვილისა		30
რუხი მგელი გ. წყურ-თლისა		15
ქილოლა და დამანა		3
შოლვას თავდასასვლილი ცა-ხელისა		15
ცეკრი მ. შვიდმედილისა		30
წითელი ფარანი, თარგ-ან. დრონიშვილისა		15
ხომლი, ანუ რჩეულთა ლე-ქსთა კრება, ი. გოგებაშ-ვილისა		30
ხატური ან. თუმანიშვი-ლისა		10
კონა ი. გოგებაშვილისა		50
კუნწული, ანუ მოთხრო-ბანი მოზრდილ ყრმათა-თვის ი. გოგებაშვილისა		40
შინაური საქონელი და იო-სი მოვლა-მოშენება ი.		
როსტომოშვილისა		5
ვიქტორ-პიუგოს რომანი-დამ ოთხმოც-და-ცა-მეტე წელი“ ლ. ყიფი-ანისა.		20
ლექსები ვახტ. ორბელი-ანისა		20